

ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΗ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΙΣ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ;

Λεωνίδα Βατικιώτης

Χανιά,

13 Νοεμβρίου 2014,

Διοργάνωση:

Ανεξάρτητη Κίνηση Οικονομολόγων Ελλάδας

Η ανάπτυξη της οικονομίας προϋποθέτει ένα γενναίο κούρεμα του δημόσιου χρέους! Προς επίρρωση:

1. Η μέχρι τώρα πορεία της ελληνικής οικονομίας
2. Η διεθνής εμπειρία από χώρες που προχώρησαν σε διαγραφή του χρέους τους
3. Οι προβλέψεις για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας

Τι πρέπει να γίνει: γενναία διαγραφή του χρέους με μονομερείς ενέργειες, ανατροπή της πολιτικής και λιτότητας άμεση έξοδος από ευρωζώνη και μακροπρόθεσμα από την ΕΕ.

1. Η μέχρι τώρα πορεία της ελληνικής οικονομίας

i) Ύφεση

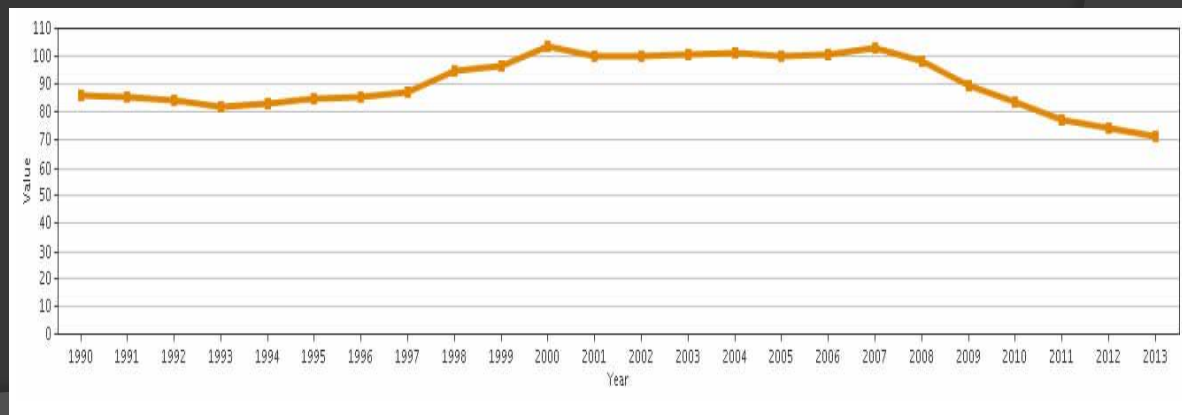
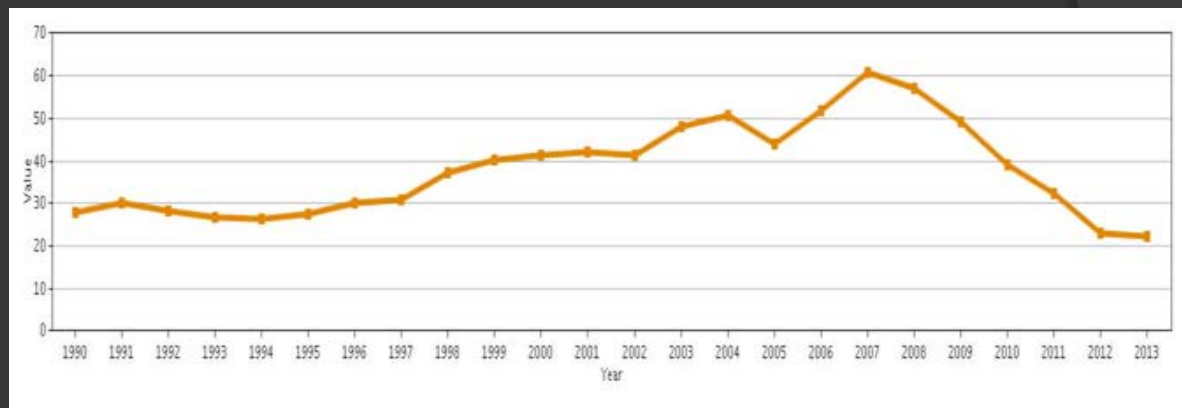
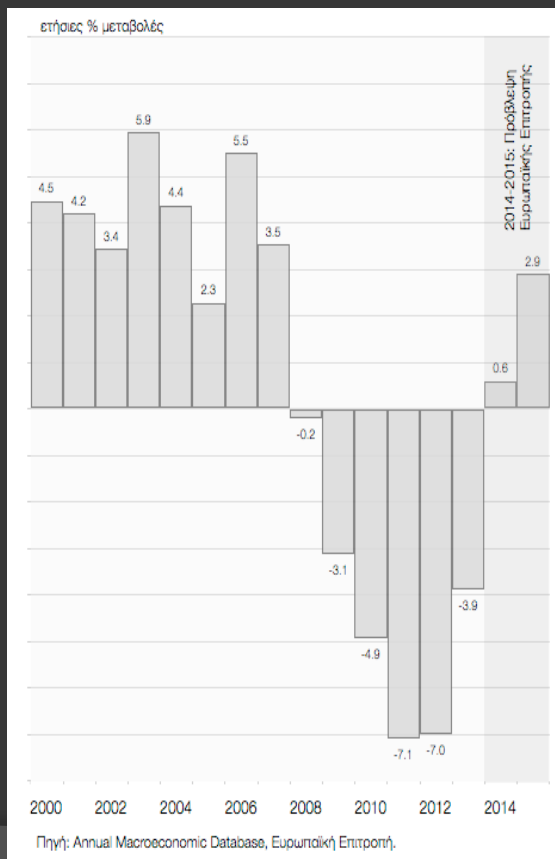
23,93% 2007-2016, εντυπωσιακή σε διάρκεια και βάθος, 3^η πιο καταστροφική 100 τελευταίων ετών (1^η: Καναδάς 1929-1933: 33,46%, 2^η ΗΠΑ 1929-1933: 30,76%)

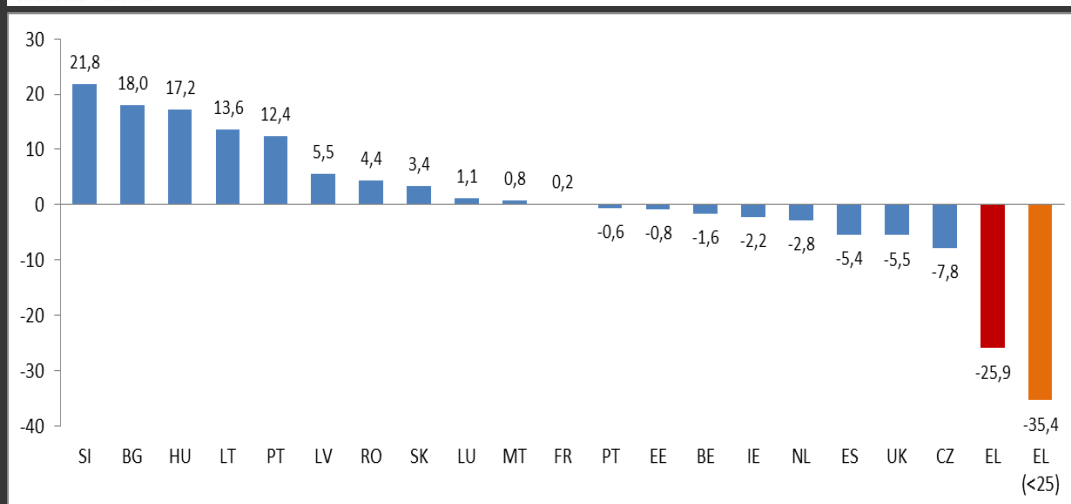
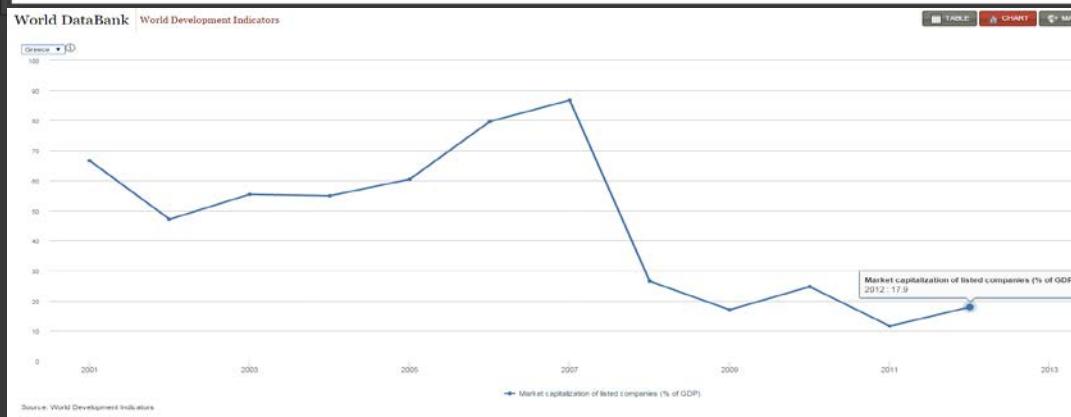
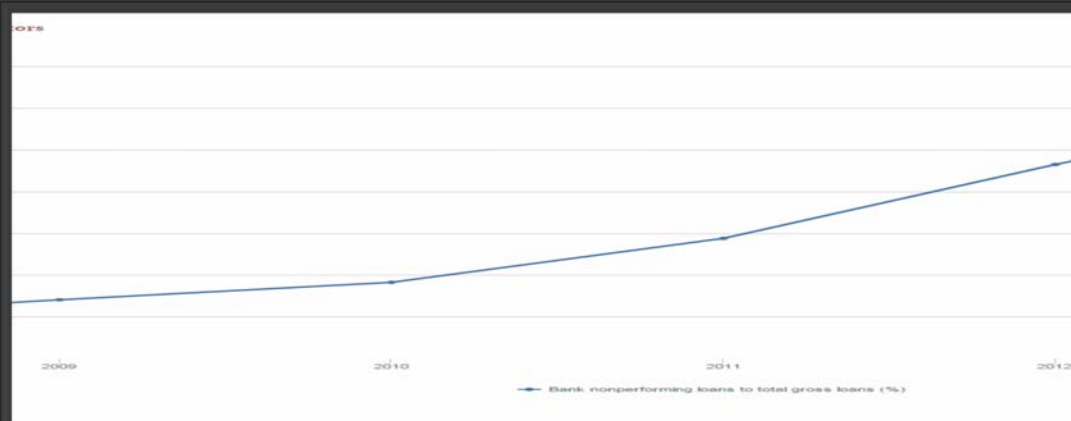
ii) Συρρίκνωση κεφαλαίου

Όπως φαίνεται στον πίνακα ο σχηματισμός κεφαλαίου βρίσκεται στο χαμηλότερο σημείο τελευταίων 25 ετών. Επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου 2014: -2,7% (ΕΕ: 5,3%)

ii) Πτώση βιομηχανικής παραγωγής

Κακός προάγγελος για την εξέλιξη της απασχόλησης. Δεν πρόκειται για πανευρωπαϊκή τάση. Συμβολή βιομηχανίας ΑΕΠ Ελλάδα 9%, Ευρώπη 15%

1. Η μέχρι τώρα πορεία της ελληνικής οικονομίας

iv) Άνοδος μη εξυπηρετούμενων δανείων
Αυτό που έδειξαν τα stress tests είναι ότι δεν υπάρχουν προβλέψεις για το σύνολο των ΜΕΔ. Επίσης, παρά τις υποσχέσεις των τραπεζιτών, οι χορηγήσεις δεν πρόκειται να αυξηθούν. Κακή εικόνα 2013 στα stress tests αντιστρέφεται το 2014 υπό τν όρο να κλείσουν οι στρόφιγγες. Ακόμη κι αν δοθούν δεν θα ωφεληθούν επιχειρήσεις που είναι στην κόψη του ξυραφιού.

v) Απαξίωση του χρηματιστηρίου
Η πτώση τελευταίων 3 εβδομάδων δηλωτική της ποιότητας κεφαλαίων που έχουν συγκεντρωθεί μετά από καλοκαίρι 2013, επίσκεψη Σαμαρά ΗΠΑ, πρόσκληση σε hedge funds. Το ΧΑΑ επομένως δεν αποτελεί πηγή άντλησης ρευστού από τις επιχειρήσεις.

vi) Καταβάρθρωση εργατικών αμοιβών
Πτώση εργατικών αμοιβών 2010-2013 κατά 25,9% και 35,4% (για τους νέους < 25 ετών) από τα λίγα που έκανε σωστά η Τρόικα στην Ελλάδα. Το κοινωνικό ζήτημα (πτώση μισθών, φτώχεια, ανεργία 27%) υπ. Αρ. 1 πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Σκανδαλώδης αδιαφορία, απέναντι σε δραματικές κοινωνικές επιπτώσεις (12% ανέργων επιδοτούνται).

2. Διεθνής εμπειρία από χώρες που προχώρησαν σε διαγραφή του χρέους τους:

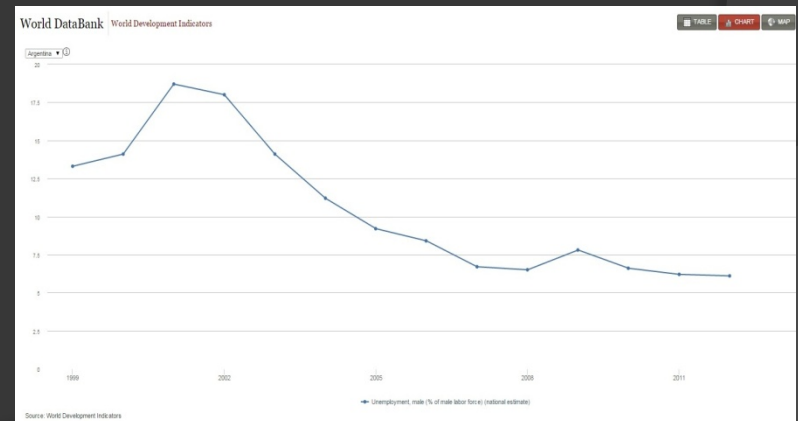
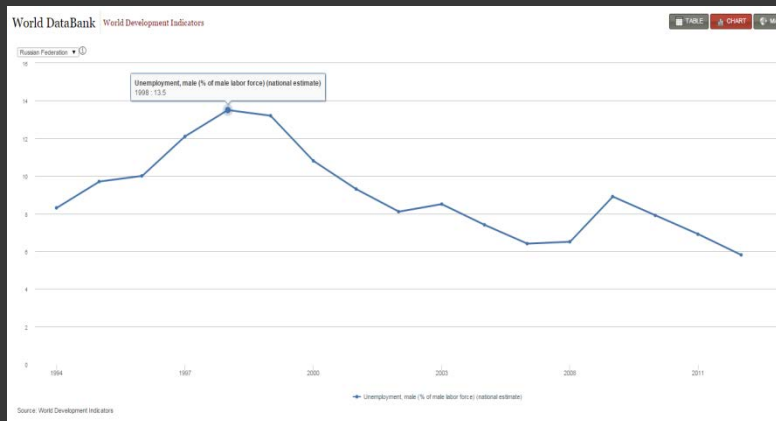
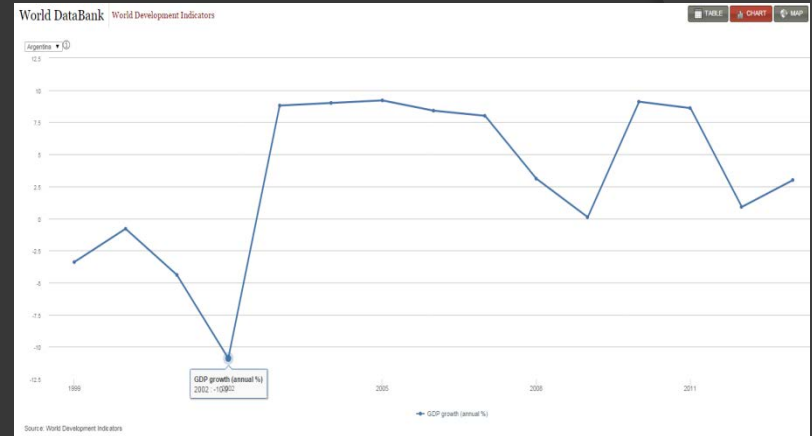
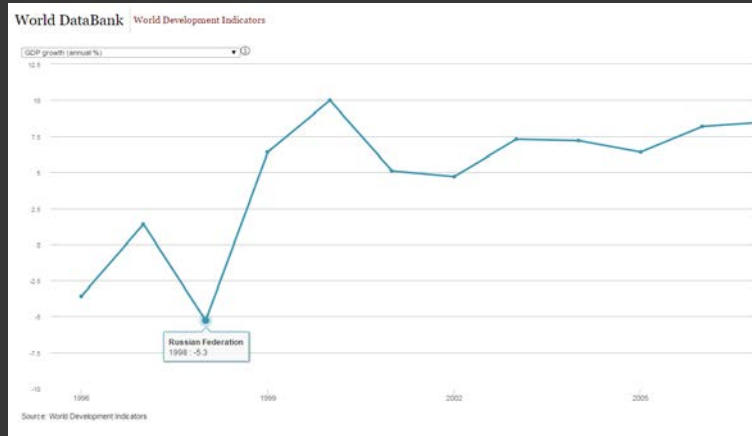
Συντόμευση κρίσης, άνοδος του ΑΕΠ, μείωση της ανεργίας σε Ρωσία, Αργεντινή, Ισημερινό, Ισλανδία μετά την παύση πληρωμών. Άρα η εμπειρία αυτών των χωρών επιβεβαιώνει ως ορθότερη επιλογή την παύση πληρωμών και διαγραφή χρέους.

Κόστος: αποκλεισμός από αγορές 4-8 έτη, άνοδος επιτοκίων 4-8% (πηγή: Padre).

Country	Series Name	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Argentina	GDP growth (annual %)	5,8	-2,8	5,5	8,1	3,9	-3,4	-0,8	-4,4	-10,9	8,8	9,0	9,2	8,4	8,0	3,1	0,1	9,1	8,6	0,9
Argentina	Unemployment, total (% of total labor force)	12,1	18,8	17,2	14,9	12,8	14,1	15,0	18,3	17,9	16,1	12,6	10,6	10,1	8,5	7,8	8,6	7,7	7,2	7,2
Ecuador	GDP growth (annual %)	4,3	2,3	1,7	4,3	3,3	-4,7	1,1	4,0	4,1	2,7	8,2	5,3	4,4	2,2	6,4	0,6	3,0	7,8	5,1
Ecuador	Unemployment, total (% of total labor force)	7,1	6,9	10,4	9,2	11,5	14,0	9,0	10,7	9,1	11,4	8,6	7,7	7,7	6,1	7,3	6,5	5,0	4,2	4,1
Russian F.	GDP growth (annual %)	-12,6	-4,1	-3,6	1,4	-5,3	6,4	10,0	5,1	4,7	7,3	7,2	6,4	8,2	8,5	5,2	-7,8	4,5	4,3	3,4
Russian F.	Unemployment, total (% of total labor force)	8,1	9,4	9,7	11,8	13,3	13,0	10,6	9,0	7,9	8,2	7,8	7,1	7,1	6,0	6,2	8,3	7,3	6,5	5,5
Iceland	GDP growth (annual %)	3,6	0,1	4,8	4,9	6,3	4,1	4,3	3,9	0,1	2,4	7,8	7,2	4,7	6,0	1,2	-6,6	-4,1	2,7	1,5
Iceland	Unemployment, total (% of total labor force)	5,3	4,9	3,7	3,9	2,7	2,0	2,3	2,3	3,3	3,4	3,1	2,6	3,0	2,3	3,0	7,2	7,6	7,1	6,0

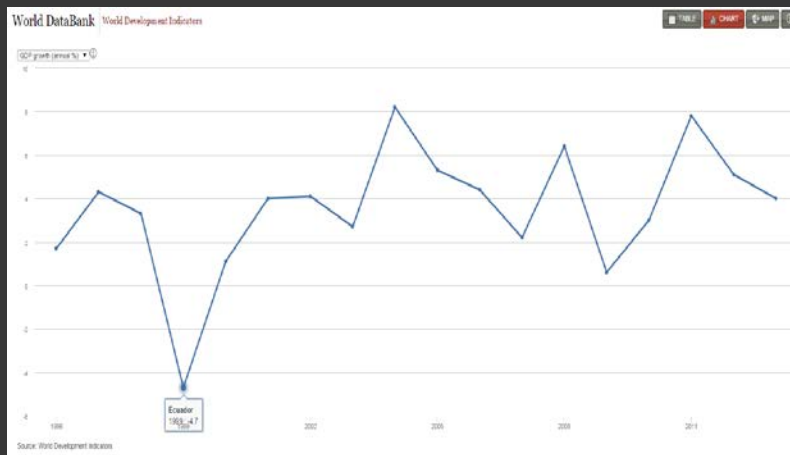
*Data from database: World Development Indicators
Last Updated: 11/06/2014*

2. Διεθνής εμπειρία Ρυθμοί ανάπτυξης και ανεργίας, μετά την παύση πληρωμών Ρωσία Αργεντινή

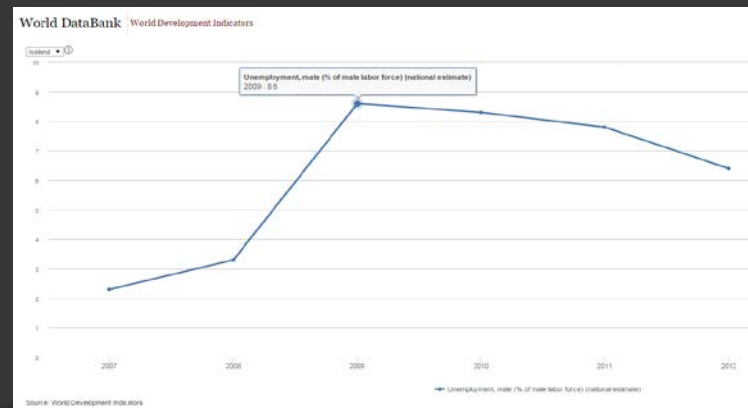
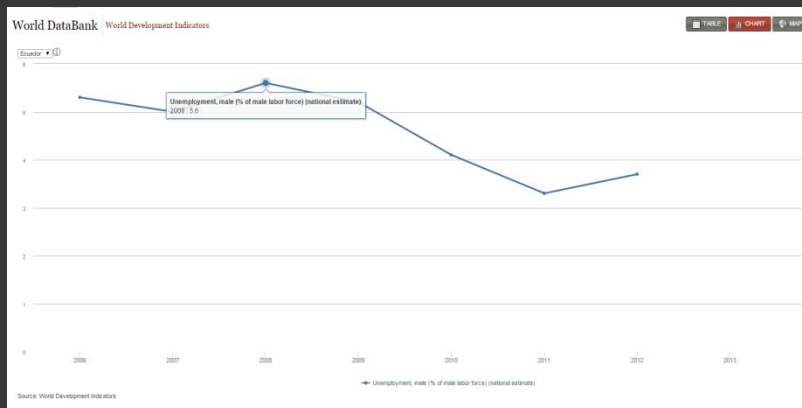
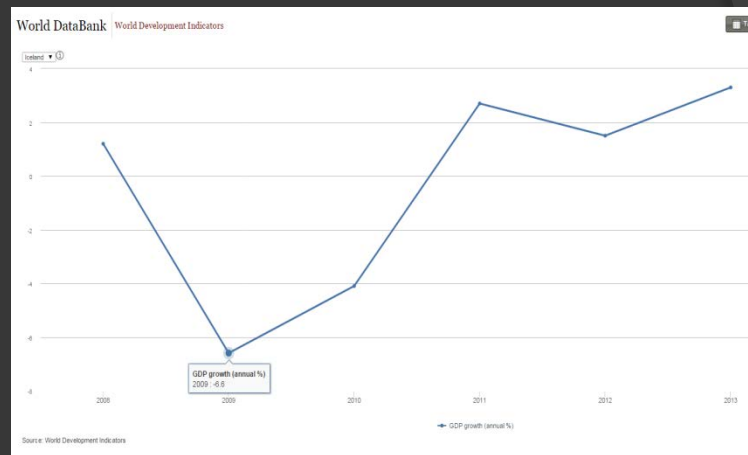

2. Διεθνής εμπειρία Επίπεδο ανάπτυξης και ανεργίας, μετά την παύση πληρωμών σε:

Ισημερινό

Ισλανδία

3. Οι προβλέψεις για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας

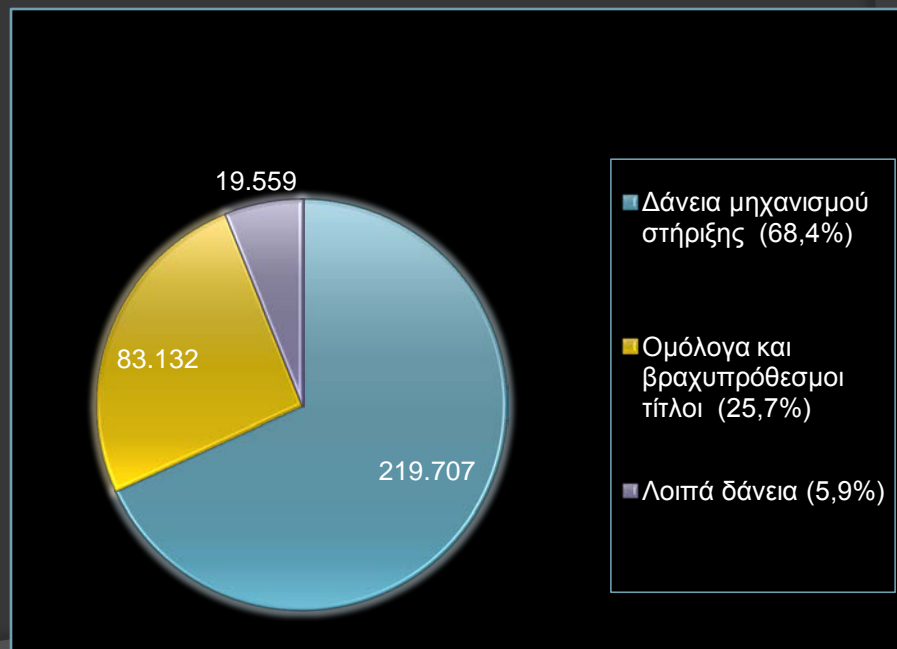
i) **Υπερχρέωση:** Παρά την διαγραφή μεγάλου μέρους του χρέους το 2012, το χρέος εξακολουθεί να είναι μη βιώσιμο, 175%. Η εξυπηρέτηση του αποκλείει κοινωνική πολιτική, δημόσιες επενδύσεις που θα πυροδοτήσουν ανάπτυξη. Έξοδα για τόκους = ΠΔΕ ή ήμισυ κόστους κοινωνικής πολιτικής (ασφάλιση, περίθαλψη, κοινωνική προστασία = 14 δισ. ευρώ)

ii) **Άνω των 2/3 του δημόσιου Χρέους στην Τρόικα.** Πλήρης αντιστοργή με ό,τι συνέβαινε στο παρελθόν (πριν το 2012) όταν τα 2/3 δημόσιου χρέους ομολογιακό και μόνο 1/3 διακρατικό. Το σημαντικότερο επίτευγμα PSI η κρατικοποίηση του δημόσιου χρέους. Επομένως το αίτημα της απομείωσης του χρέους σημαίνει αναγκαστικά κούρεμα στο χρέος ΕΕ-ΔΝΤ.

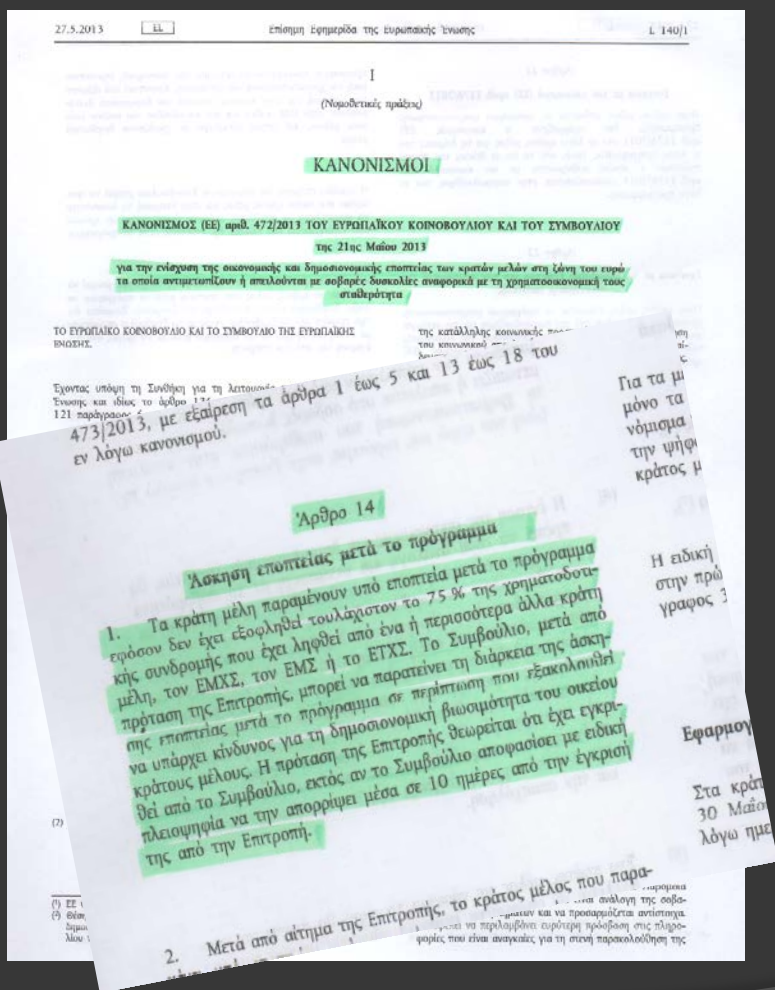
Έτος	Τοκοχρεολύσια 2013-2030			
	Χρεολύσια (εκ. ευρώ)	Τόκοι (εκ. ευρώ)	Τοκοχρεολύσια (εκ. ευρώ)	Τοκοχρεολύσια ως % ΑΕΠ 2013 (182,05 δισ. ευρώ)
2013	12.890	5.887	18.777	10,31
2014	24.900	6.026	30.926	16,99
2015	16.018	5.878	21.896	12,03
2016	7.075	6.028	13.103	7,20
2017	7.480	6.405	13.885	7,63
2018	4.672	6.590	11.262	6,19
2019	9.949	6.622	16.571	9,10
2020	7.052	6.360	13.412	7,37
2021	7.169	10.956	18.125	9,96
2022	8.873	24.489	33.362	18,33
2023	11.186	17.551	28.737	15,79
2024	10.864	13.641	24.505	13,46
2025	8.795	9.030	17.825	9,79
2026	8.569	8.642	17.211	9,45
2027	8.453	8.215	16.668	9,16
2028	8.060	7.779	15.839	8,70
2029	7.308	7.290	14.598	8,02
2030	7.329	6.853	14.182	7,79
	176.642	164.242	340.884	187,25

Σημείωση: Οι παρατιθέμενοι τόκοι αποτελούν εκτιμήσεις, επειδή το δημόσιο χρέος κατά 78% έχει συναφθεί με μη σταθερό επιτόκιο.

Πηγή: Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους

3. Οι προβλέψεις για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας

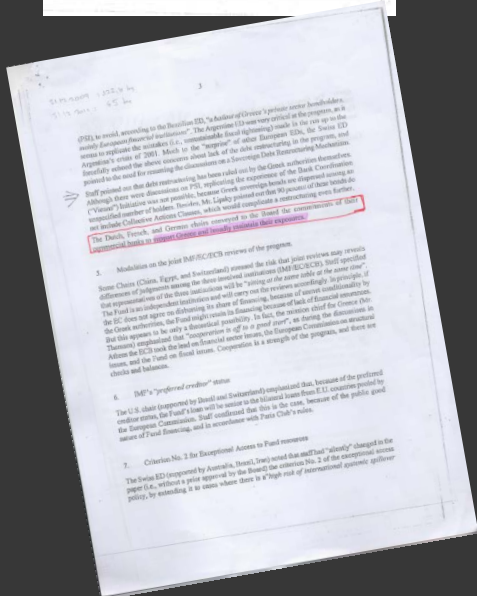
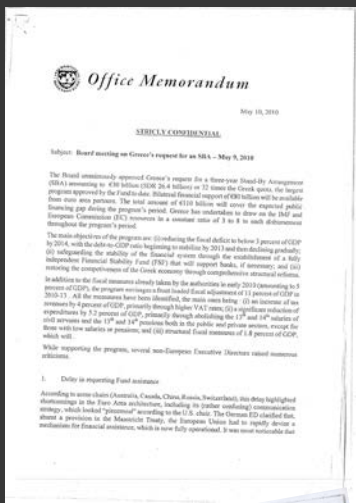
iv) Επιτήρηση και λιτότητα για πάντα βάσει του κανονισμού ΕΕ 472/2013, άρθρο 14

- ▶ Επομένως η επιτήρηση θα συνεχιστεί (όπως και σε υπόλοιπες χώρες που δανειοδοτήθηκαν από Μηχανισμό) ακόμη κι αν η Ελλάδα έβγαινε κανονικά στις αγορές το 2015 χωρίς να ενταχθεί στις πρόνοιες της Ενισχυμένης Πιστοληπτικής Γραμμής .
- ▶ Η συνεχιζόμενη επιτήρηση αναπόσπαστο τμήμα μιας ευρύτερης πολιτικής που προβλέπει λιτότητα στο διηνεκές. Περιλαμβάνει: ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς (επί ποινή προστίμου) , Ευρωπαϊκό Εξάμηνο (στο πλαίσιο του οποίου ο προϋπολογισμός κάθε χώρας θα εγκρίνεται από Βρυξέλλες), κ.α.

iii) Αναδιάρθρωση του επιχειρηματικού χάρτη με αφορμή τα κόκκινα δάνεια προς όφελος των τραπεζών.

- ▶ Στην ιδιωτική οικονομία το κυοφορούμενο σχέδιο αντιμετώπισης των «κόκκινων δανείων» τροχιοδεικτική βολή για την επόμενη μέρα.
- ▶ Σχέδιο αναδιάρθρωσης που αναφέρεται στο μέλλον κι όχι στο παρελθόν. Ενδεικτική η ελευθερία που δίνεται στους τραπεζίτες να αποφασίζουν κατά το δοκούν για τις λεπτομέρειες.
- ▶ Ο ορατός κίνδυνος είναι κλάδοι αιχμής στο πρόσφατο παρελθόν της ελληνικής οικονομίας που σήμερα είναι προβληματικοί (ναυτιλία, ιχθυοκαλλιέργειες, κ.α.)

Τι πρέπει να γίνει

- ▶ Άμεση παύση πληρωμών και διαγραφή του χρέους.
- ▶ Αξιοποίηση ρητρών διεθνούς δικαίου (απεχθές χρέος, κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ανθρωπιστική κρίση).
- ▶ Ήσσανος σημασίας το μέγεθος της διαγραφής (Αργεντινή: 2001 διαγραφή χρέους 80 δισ. δολ., Ισημερινός: 2008, διαγραφή χρέους 3 δισ. δολ. Ελλάδα: PSI 2.2012 διαγραφή χρέους περίπου 105 δισ. ευρώ)
- ▶ Το ερώτημα είναι υπό ποιους όρους θα γίνει η διαγραφή: Με μονομερείς όρους και χωρίς συνεννόηση με τους δανειστές ή με τους δικούς τους όρους βλ. 2012.
- ▶ Η διαγραφή του χρέους δεν σημαίνει ότι στέλνουμε τον λογαριασμό στους Ευρωπαίους πολίτες. Η ελληνική διάσωση = διάσωση γαλλ.-γερμ. τραπεζών (βλ. έγγραφο ΔΝΤ με δέσμευση Γάλλων και Γερμανών για διατήρηση θέσεων σε ομόλογα, η οποία δεν τηρήθηκε)
- ▶ Αυτονόητη η ταυτόχρονη έξοδος από το ευρώ, δεδομένου ότι η παύση πληρωμών και η διαγραφή του χρέους θα θέσει θέμα νομισματικής κυριαρχίας. Επίσης εθνικοποίηση τραπεζών, έλεγχοι στην κυκλοφορία κεφαλαίων.
- ▶ Ούτε ανάπτυξη της οικονομίας, ούτε ανατροπή της λιτότητας μπορεί να επιτευχθεί εντός της ΕΕ. Στο πλαίσιο του καταμερισμού εργασίας εντός της ΕΕ οι εργασίες που αναλογούν στην Ελλάδα είναι χαμηλής προστιθέμενης αξίας και εξειδίκευσης και έντασης εργασίας (τουρισμός, εφοδιαστικές αλυσίδες). (Ενδεικτική η καταστροφή ναυπηγείων με οδηγίες – χειρισμούς ΕΕ)
- ▶ Η διαγραφή του χρέους, πρώτο και τακτικό βήμα μιας μακροχρόνιας στρατηγικής για την άνοδο μισθών, ημερομισθίων και συντάξεων και του βιοτικού επιπέδου. Όρος εκ των ων ουκ άνευ και αναγκαία συνθήκη σε αυτό το στόχο είναι η ανάπτυξη της οικονομίας.